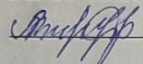

**Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
Шамбалыгская средняя общеобразовательная школа
муниципального района «Кызылский кожуун» Республики Тыва**

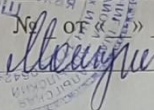
СОГЛАСОВАНА

Заместителем директора по УВР
МБОУ Шамбалыгской СОШ

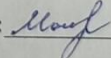
 Ондар Ш.В.

УТВЕРЖДЕНА

Приказом директора МБОУ
Шамбалыгской СОШ

№ _____ от « _____ » _____ 2023 г.
 Монгуш С.С.

**РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
по родному (тувинскому) языку
8 класс
на 2023-2024 учебный год**

Составитель: Монгуш Ф.Д.

с. Шамбалыг
2023 год

Календарь-тематиктиг планнаашкынны (КТП) башкы ажыл-чорудулгазының уг-шии, уругларның сонургалының болгаш кадыкшылының байдалына дүүштүр, бөлүктөп дээш оон-даа өске аргалар-биле өскертип ажылдап болур. КТП-ни боттандырада, электроннуг (чурагайлыг) өөредилге курлавырларын ажыглаарының аргаларын кичээнгейге алып, өөредилге-методиктиг материалдарны (мультимедийлиг программалар, электроннуг номнар болгаш пособиелер, электроннуг библиотекалар, виртуалдыг лабораториялар, оюннуг программалар, өөредилгениң чурагайлыг курлавырларының чыындызы) бар, белеткеп каан курлавырга даяныр, ол ышкаш башкы боду чогаадып тургузуп алгаш ажыглаар.

2022-2023 өөредилге чылында ажыглаттынып турган «Кол ниити өөредилгениң 5-9 класстарына «Төрээн (тыва) дыл» эртеминин чижек өөредилге программасында» (Тургузукчулары: ф.э.к. К.Б. Доржу, Ч.А. Сарыглар. 2021.) чамдык темаларның туруштары Федералдыг ажылчын программада (2023ч.) өскерли бергени-биле календарь-тематиктиг план тургузарына бергедээшкиннер туруп болур. Ынчангаш 2023-2024 өөредилге чылында федералдыг ажылчын программаже чоорту шилчииринге методиктиг дуза чедирер сорулга-биле чижек календарь-тематиктиг планнаашкын тургустунган.

КАЛЕНДАРЬ-ТЕМАТИКТИГ ПЛАН

ТЫВА ДЫЛ 8 класс (68 шак)

№	Бөлүк	Кичээлдин темазы	шагы	Эрттирер хүнү	
				план-биле	Херек кырында
1	Дыл дугайында ниити билиглер (1 шак)	Төрээн дылдарны камгалап, кадагалаары	1		
2	Дыл дугайында эртеминин кезектери	7 класска өөрөнгөн чүүлдеринге катаптаашкын. Кылыг сөзүнүн онзагай хевирлери	1		
3		Дузалап чугаа кезектери. Аян сөзү	1		
4		Сөс каттыжыышкыннары. Домак кезигүннери	1		
5		Чаңгыс чугула кезигүннүг домактар	1		
6		Нарынчыттыг домактар . Бөдүүн домактың синтаксистиг сайгарылгазы	1		
7	Чугаа чорудулгазы болгаш чугаа культуразы	Хыналда ажыл	1		
		Чогаадыкчы ажыл. Сөзүглел (угаап боданыышкын) тургузар			
8	Дыл дугайында ниити билиглер	Тыва дыл – улустун аас чогаалының болгаш чечен чогаалының дылы Тыва дыл болгаш улустун аас	1		

		чогаалы			
9		Тыва дыл болгаш чечен чогаал	1		
10		Тыва дыл амгы үеде	1		
11		Диктант	1		
12	Дыл дугайында эртемнің кезектери	Өске кижиниң чугаазын дамчыдар аргалар Өске кижиниң чугаазын дамчыдар аргалар	1		
13		Дорт чугаа. Дорт чугаалыг домакка бижик демдектери	1		
14		Доора чугаа	1		
15		Доора чугаа болгаш нарын домак	1		
16		Диалог, аңаа бижик демдектери	1		
17		Цитата, аңаа бижик демдектери	1		
18		Дорт чугаалыг сөзүглелди тургузары	1		
19		Цитаталыг сөзүглелди тургузары	1		
20	Чугаа чорудулгазы	Диктант	1		
21	болгаш чугаа культуразы	Чогаадыкчы ажыл. Дыңнадыг белеткээри	1		
22	Дыл дугайында эртемнің кезектери	Синтаксис. Ниити шагы –8 Синтаксистиң кезиктериниң бөдүүн домактан ылгалы	1		
23		Сөс каттыжыышкыннарында синтаксистиг харылзаалар.Нарын домактың кезектериниң аразында каттыжар аргалары. Үн аянының дузазы-биле каттыжары	1		
		Нарын домактың кезектериниң кожумактар дузазы-биле каттыжары	1		
24		Нарын домактың иштинде бөдүүн домакиарның аразында синтаксистиг харылзааларны илередир аргалар Нарын домактың кезектериниң эвилелдер дузазы-биле каттыжары	1		
25		Аас чугаа культуразын хевирлээринге домактың кезектериниң эдеринчилер болгаш артынчылар дузазы-биле каттыжары	1		
26		Синтаксистиг харылзаалар, оларның харылзаалыг домактар	1		
27		Деңештирер харылзаалыг домактар	1		

28		Аңғылаштырар харылзаалыг домактар	1		
29	Чугаа чорудулгазы	<i>Практиктиг ажыл</i>	1		
30	болгаш чугаа культуразы	<i>Диктант</i>			
31	Дыл дугайында эртемнің кезектери	Нарын домак дугайында билиг.	1		
32		Нарын домак дугайында билиг			
		Нарын домактарның бөлүктери: чагырышкан, чагырышпаан	1		
33		Нарын домактың синтаксистиг сайгарылгазы	1		
34		Чагырышпаан нарын домак Чагырышпаан нарын домак дугайында билиг	1		
35		Эвилелдер чок чагырышпаан нарын домактар	1		
36		Чагырышпаан нарын домактың бөлүктери	1		
37		Деңнежилге харылзаалыг чагырышпаан нарын домак	1		
38		Удурланышкак харылзаалыг чагырышпаан нарын домак	1		
39		Аңгылаар харылзаалыг чагырышпаан нарын домак.	1		
40		Чагырышпаан нарын домакка бижик демдектери.	1		
41		Катаптаашкын. Чагырышпаан нарын домактың синтаксистиг сайгарылгазы	1		
42	Чугаа чорудулгазы болгаш чугаа культуразы	<i>Хыналда ажыл</i> <i>Чогаадыг</i>	1		
43	Дыл дугайында эртемнің кезектери	Чагырышкан нарын домак	1		
		Чагырышкан нарын домак дугайында билиг			
44		Чагырышкан нарын домакта тайылбыр домактың туружу	1		
45		Чагырышкан нарын домакта кол болгаш тайылбыр домактарның холбажыр аргалары	1		
46		Үениң тайылбыр домаа	1		
47		Үениң тайылбыр домааның	1		

		кол домакка каттыжар аргалары			
48		Үениң тайылбыр домааның кол домакка янзы-бүрү аргаларының каттышканы-биле холбажыры	1		
49		Немелдениң тайылбыр домаа	1		
50		Немелдениң тайылбыр домаанга бижик демдектери	1		
51		Тодарадылганың тайылбыр домаа	1		
52		Хыналда диктант	1		
53	Дыл дугайында эртемнің кезектери	Даар байдалдың тайылбыр домаа	1		
54		Чөрүлдээнің тайылбыр домаа	1		
55		Сорулганың тайылбыр домаа	1		
56		Чылдагаанның тайылбыр домаа	1		
57		Деңелгениң тайылбыр домаа	1		
58		Туруштуң тайылбыр домаа	1		
59		Кылдыныг тайылбыр домаа	1		
60		Чагырышкан нарын домактың синтаксистиг сайгарылгазы	1		
61		Хыналда ажыл	1		
62		Хөй кезектерлиг нарын домактар Хөй кезектерлиг чагырышпаан нарын домактар	1		
63	Дыл дугайында эртемнің кезектери	Хөй кезектерлиг чагырышкан нарын домактар	1		
64		Пунктуация Пунктуация дугайында билиг. Бижик демдектери болгаш оларның ужур-утказы Бижик демдектерин ажыглаары	1		
66		8 класска өөрөнгөн чүүлдеринге быжыглаашкын Өске кижиниң чугаазын дамчыдар аргалар Синтаксистиг харылзаалар	1		
67		Нарын домак Чагырышпаан нарын домак Чагырышкан нарын домак Хөй кезектерлиг нарын домактар Пунктуация	1		
68		Нарын домактың синтаксистиг сайгарылгазы Нарын домакты бижимел чугаага ажыглаары Нарын домакты аас чугаага ажыглаары Нарын домактарлыг сөзүглелдерни бөдүүнчүдери Бөдүүн домактардан нарын домакты тургузары	1		
69	Чугаа чорудулгазы	Хыналда диктант	1		

	болгаш чугаа культуразы				
--	----------------------------	--	--	--	--